Të dhëna bazike të lëndës	
Universiteti:	**Universiteti "Ukshin Hoti" Prizren**
Njësia akademike:	**Fakulteti i Shkencave të Jetës dhe Mjedisit**
Programi studimor:	**Menaxhim në agrobiznes**
Titulli i lëndës:	**Ekonomiksi i bujqësisë dhe industrisë ushqimore**
Niveli:	**Master**
Statusi lëndës:	**Obligative (O)**
Viti i studimeve / semestri:	**Viti 1 / Semestri 1**
Numri i orëve në javë:	**3 + 2**
Vlera në kredi – ECTS:	**7**
Koha / lokacioni:	**Do të shpallet**
Mësimëdhënësi i lëndës:	**Dr. Sc. Nol Krasniqi**
Detajet kontaktuese:	**nol.krasniqi@uni-prizren.com; +383 44 702 505**
Përshkrimi i lëndës	Ky kurs ofron studentëve njohuritë, kuptimin dhe analizimin e ekonomikist të bujqësisë dhe industrisë ushqimore, ekuilibrin i forcave të tregut, i cili është çelësi për të kuptuar ekonominë e industrisë ushqimore dhe adresimin e problemeve të tilla si alokimi i prodhimit midis produkteve konkurruese, tregtia ndërrajonale, magazinimi optimal etj. Kursi shqyrton gjithashtu shkaqet, ashpërsinë dhe efektet e varfërisë së vazhdueshme, rritjes së shpejtë të popullsisë dhe kequshqyerjes në vendet në zhvillim. Diskuton dhe analizon zgjidhjet e mundshme për këto probleme dhe merr parasysh implikimet e globalizimi për bujqësinë, varfërinë dhe mjedisin.
Qëllimet e lëndës:	Qëllimi i këtij kursi është që studentët të kuptojnë dhe analizojnë problemet e zhvillimit të ekonomisë bujqësore dhe industrisë ushqimore. Vëmendje të theksuar, kursi i kushton zhvillimit të shkathtësive të studentëve për të analizuar shfrytëzimin racional të resurseve të kufizuara natyrore dhe zbatimin e politikave makro dhe mikro ekonomike që sigurojnë zhvillimin e qëndrueshëm të industrisë agro-ushqimore. Kursi do të përgadisë studentët për të analizuar industrinë ushqimore, duke adaptuar qasjen nga ferma deri te tryeza e kuzhines. Njëkohësisht, kursi ka për qëllim të trajtoj ekonominë dhe menaxhimin e firmave të përpunimit të ushqimit, duke përfshirë edhe analizën e zingjirit të ofertës së ushqimit (prodhuesit, shitësit me shumicë dhe shitësit me pakicë) në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar. Njëkohësisht, kursi ka për qëllim të ofroj njohuri të avancuara zhvillimin e tregtisë së jashtme dhe flukseve ndërkombëtare të kapitalit. Përfundimisht, kursi ka për qëllim trajtimin e temave që lidhen me qëndrueshmërinë e mjedisore.

Rezultatet e pritura të nxënies:	Pas përfundimit të kursit, studentët do të jetë në gjendje të: ▪ Analizojnë dhe diskutojnë teoritë e zhvillimit të ekonomisë së bujqësisë ▪ Analizojnë dhe kuptojnë dimensionet e ofertës dhe kërkesës për ushqim në nivel lokal dhe botëror ▪ Analizojnë procesin e bashkëveprimit të kërkeses dhe ofertës së produkteve agro-ushqimore ▪ Vlerësojnë teoritë dhe praktikat e bujqësisë dhe industrisë ushqimore ▪ Analizojnë dhe hulumtojnë strategjitë e zhvillimit të sektorit të bujqësisë dhe industrisë ushqimore ▪ Vlerësojnë zhvillimin e bujqësisë, tregtisë ndërkombëtare si dhe politikat dhe marrëveshjet tregtare. ▪ Zhvillojnë aftësitë për të vlerësuar mbi bazat e industrisë ushqimore, ekonomiksit të çmimeve për përpunuesit e ushqimit.		
Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	**Orë**	**Ditë/javë**	**Gjithësej**
Ligjërata	3	13	39
Ushtrime teorike/laboratorike	2	13	26
Punë praktike	1	3	3
Kontaktet me mësimdhënësin (konsultimet)	1	15	15
Ushtrime në teren	0	3	0
Kollokviume, seminare	1	1	1
Detyra të shtëpisë	1	13	13
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgaditja përfundimtare për provim	2	8	16
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, provim final)	2	2	4
Projektet, prezentimet etj.	3	1	3
Totali			150
Metodologjia e mësimëdhënies:	Ligjërata, ushtrime, diskutime, konsultime, projekte kursi, detyra shtëpie, kollokviume, provimi përfundimtar.		
Metodat e vlerësimit:	Vijueshmëria e rregullt dhe aktive: 10%, Provimi i ndërmjemë (kollokviumi): 20%, Projekti i kursit: 10%, Provimi final: 60%,		

Literatura bazë:	Norton, G.W., Alwang, J., Masters, W.A. (2010). Economics of Agricultural Development. Routledge Jeffrey H. Dorfman (2014). Economics and Management of the Food Industry. Routledge
Literatura shtesë:	Douglas D. Southgate, Jr., Douglas H. Graham, Luther G. Tweeten (2010). The World Food Economy. John Wiley & Sons, Inc. Barkley, Andrew, Paul W. Barkley (2013). Principles of Agricultural Economics. Routledge Barkley, Andrew (2019). The Economics of Food and Agricultural Markets. NPP eBooks.
Java	
Java e parë:	Hyrje në dimensionet e problemit botëror të ushqimit dhe zhvillimit. Ekonomiksi i kërkesës për ushqim, Popullsia
Java e dytë:	Teoritë e Zhvillimit dhe Roli i Bujqësisë (Transformimi dhe Rritja Ekonomike, Strategjia e Teorisë së Zhvillimit)
***Java e tretë*:**	Sistemet bujqësore dhe përdorimi i burimeve. (Bujqësia në shoqëritë tradicionale. Përdorimi i burimeve dhe qëndrueshmëria Burimet njerëzore, Struktura familjare dhe rolet gjinore)
Java e katërt:	Teoritë dhe Strategjitë për Zhvillimin e Bujqësisë (Hulumtimi, Sherbimet Këshillimore dhe Edukimi)
Java e pestë:	Tregjet e Tokës dhe të Punës, Tregjet e hyrjes dhe kredisë Politikat e çmimeve dhe sistemet e marketingut.
***Java e gjashtë*:**	Bazat e Industrisë Ushqimore
Java e shtatë:	Ekonomiksi i kostos për impiantet e përpunimit. Ekonomiksi i çmimeve për përpunuesit e ushqimit
Java e tetë:	Provimi i ndërmjemë (Kollokviumi).
Java e nëntë:	Ekonomiksi i magazinimit, Marrja e vendimeve për vendndodhjen dhe madhësinë e impiantit
Java e dhjetë:	Konkurrenca e papërsosur dhe teoria e lojërave. Kuptimin e teorisë së lojërave si një nën-disiplinë brenda ekonomisë që studion vendimmarrjen në një mjedis konkurrues.
***Java e njëmbëdhjetë*:**	Industria e shërbimit ushqimor, shitësit dhe tregtarët e ushqimit
***Java e dymbëdhjetë*:**	Zhvillimi dhe lancimi i një produkti të ri. Karakteristikat e veçanta organizative në industrinë ushqimore.
***Java e trembëdhjetë*:**	Bujqësia dhe Tregtia Ndërkombëtare, Politikat tregtare, negociatat dhe marrëveshjet tregtare.
***Java e katërmbëdhjetë*:**	Politikat Makroekonomike dhe Zhvillimi Bujqësor, Rrjedhjet e kapitalit, ndihma e huaj dhe ndihma ushqimore
***Java e pesëmbëdhjetë*:**	Prezantimi dhe diskutimi i projekteve semestrale të studentëve.

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:
▪ Studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe Kodin e etikës. ▪ Studenti duhet të respektojë orarin e ligjeratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm. ▪ Studenti posedojë dhe paraqesë ID kartën në provime e ndërmjeme dhe provime përfundimtare, ▪ Gjatë hartimit të projekteve të kursit, studenti duhet t'i përmbahet udhëzimet e dhëna nga mësimdhënësi. ▪ Gjatë orës së provimit është i ndaluar përdorimi i celularëve.

Ushtrimet

Plani i dizejnuar i mësimit:	
Java	**Ushtrimet që do të zhvillohet**
Java e parë:	Shpërndarja e temave të projekteve seminarike.
Java e dytë:	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës parë të ligjëratave.
***Java e tretë*:**	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dytë të ligjëratave.
Java e katërt:	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tretë të ligjëratave.
Java e pestë:	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës katërt të ligjëratave.
***Java e gjashtë*:**	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës pestë të ligjëratave.
Java e shtatë:	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës gjashtë të ligjëratave.
Java e tetë:	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës shtatë të ligjëratave.
Java e nëntë:	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tetë të ligjëratave.
Java e dhjetë:	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës nëntë të ligjëratave.
***Java e njëmbëdhjetë*:**	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dhjetë të ligjëratave.
***Java e dymbëdhjetë*:**	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës njëmbëdhjetë të ligjëratave.
***Java e trembëdhjetë*:**	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dymbëdhjetë të ligjëratave.
***Java e katërmbëdhjetë*:**	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës trembëdhjetë të ligjëratave.
***Java e pesëmbëdhjetë*:**	Prezantimi dhe diskutimi i projekteve semestrale të studentëve.